O'ZBEKISTONDA ILM-FAN VA TA'LIM MASALALARI: MUAMMO VA YECHIMLAR

3-son respublika konferensiya materiallari

TOSHKENT

https://t.me/online_conference_materials

«SCIENTIFIC PROGRESS» MARKAZI

«O‘ZBEKISTONDA ILM-FAN VA TA’LIM MASALALARI: MUAMMO VA YECHIMLAR»

MAVZUSIDAGI 3-SON KONFERENSIYA MATERIALLARI

KONFERENSIYA YO‘NALISHLARI:

1. Aniq fanlar sohasidagi erishilgan yutuqlar
2. Tabiiy fanlarni rivojlantirish masalalari
3. Tarix va ijtimoiy-gumanitar fanlarning rivojlanishi
4. Tilshunoslik va adabiyotshunoslikning dolzarb masalalari
5. Pedagogika va psixologiya sohasidagi yutuqlar

Izoh: To‘plamga kiritilgan materiallarning to‘g‘riligi va haqqoniyligi uchun mualliflarning o‘zi shaxsan javobgar hisoblanadi

(TELEGRAM RASMIY KANALI: @online_conference_materials)

Ta’sischi: N.Shayxislamov
To‘plam 237 betdan iborat

TOSHKENT – 2020

САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ЙЎЛЛАРИ

Уктамов Хусниддин Фахриддинович
Тошкент давлат иқтисодиёт университети, “Иқтисодий хавфсизлик” кафедраси ассистенти

Аннотация. Ушбу мақолада саноат корхоналари иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш йўлларининг назарий, ҳуқуқий ва амалий муаммолар кўрсатилган ва уларни ечимлари таҳлил қилинган. Шунингдек,ушбу мақолада COVID-19 пандемияси шароитида корхоналарни иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш йўллари бўйича таклифлар берилган.

Калит сўзлар: саноат корхоналари, хавфсизлик, иқтисодий хавфсизлик, иқтисодий хавфсизликни таъминлаш, ҳуқуқий ва амалий муаммолар, COVID-19 пандемияси, концептуал йўналишлар.

Корхоналар иқтисодий хавфсизлигини таъминлашнинг долзарблигини бугунги ҳаётнинг ўзи ҳам тақозо қилмокда. Негаки, иқтисодиётнинг хавфсизлиги ижтимоий-иқтисодий масалаларга доир қарорларни қабул қилиш учун асос бўлиб хизмат қилади. Иқтисодий тизимдаги ҳар қандай ўзгариш турли хавф-хатар ва таҳдидлар намоён бўлиши билан биргаликда кечади. Саноат корхоналарнинг иқтисодий хавфсизлиги билан боғлиқ назарий муаммоларга қуйидагиларни киритиш мумкин: иқтисодий адабиётларда хавфсизлик тизимининг, улар таркибида иқтисодий хавфсизликнинг ўрни ва аҳамияти очиб берилмаганлиги; иқтисодий хавфсизлик тушунчаси ва унинг турлари бўйича мамлакатимиз олимлари ўртасида ҳамон бир тўхтамга келинмаганлиги; иқтисодий хавфсизликнинг мамлакат, ҳдуд, хўжалик юритувчи субъектлар, ҳар бир шахс бўйича илмий асосланган табақаланган тизимининг ишлаб чиқилмаганлиги; корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш тамойилларининг етарли даражада асосланмаганлиги; корхоналар иқтисодий хавфсизлигини таъминлашнинг асосий вазифалари иқтисодий адабиётларда етарли даражада

ёритилмаганлиги; корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш бўйича концептуал йўналишларнинг ишлаб чиқилмаганлиги; корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш масалалари фаннинг йўналиши сифатида шаклланмаганлиги кабиларни киритиш мумкин.

Саноат корхоналарнинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлашнинг ҳуқуқий муаммоларига қуйидагиларни киритиш мумкин: корхоналарнинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш ўта муҳим аҳамиятга эгалигидан қатъий назар, мамлакатимизда ҳамон “Иқтисодий хавфсизлик тўғрисида”ги қонуннинг ишлаб чиқилмаганлиги; корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш бўйича ҳар бир корхонанинг хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда, меъёрий ҳужжатлар мажмуасининг ишлаб чиқилмаганлиги; корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш бўйича ташкилий-таркибий тизимнинг ишлаб чиқилмаганлиги кабиларни киритиш мумкин.

COVID-19 пандемияси шароитида саноат корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш бўйича ўз ечимини кутаётган амалий муаммоларга қуйидагиларни киритиш мумкин: корхоналар иқтисодий хавфсизлигини баҳолаш бўйича кўрсаткичлар тизимининг ишлаб чиқилмаганлиги; корхонанинг иқтисодий хавфсизлигига таъсир этувчи омиллар тизимининг аниқланмаганлиги ва улар таъсирини ҳисоблаш усулларининг ишлаб чиқилмаганлиги эвазига хавфсизликни таъминлаш бўйича ички имкониятларнинг ишга солинмаётганлиги; корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлашга кетадиган харажатларнинг алоҳида ҳисобга олинмаётганлиги, натижада уларга кетаётган харажатлар самарадорлигини баҳолаш имкониятининг очиб берилмаётганлиги; корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш хизматининг бир тизимга келтирилмаганлиги ва уларни бошқариш масалаларининг тўлиқ ечилмаганлиги каби муаммоларни киритиш мумкин.

COVID-19 пандемияси шароитида саноат корхоналарнинг иқтисодий хавфсизлиги билан боғлиқ мазкур муаммолар тизимида иқтисодий хавфсизликнинг ўрни ва аҳамияти катталигидан келиб чиқиб, саноат

корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш йўллари бўйича янги концептуал йўналишлар тавсия қилдик:

- корхона ҳудудини қўриқлаш тизимини мукаммаллаштириш ва уларни замонавий техник воситалар билан таъминлаш;
- корхона мулкини (асосий воситалар, товар захиралари, хом ашё ва материаллар, ярим фабрикатлар, тайёр маҳсулотлар кабилар) асраш тизимини яратиш ва уни муттасил такомиллаштириб бориш;
- корхоналар мулкини ташиш жараёнида хавфсизликни таъминлаш масаласини замонавий талаблардан келиб чиққан ҳолда такомиллаштириш;
- корхоналарнинг ахборот ва илмий-техник хавфсизлигини таъминлашни такомиллаштириш;
- корхона раҳбарияти ва мулк эгаларининг хавфсизлигини таъминлаш билан боғлиқ тадбирларни ишлаб чиқиш ва такомиллаштириш;
- корхонада содир бўладиган ўғрилик ва қўпорувчилик билан боғлиқ ҳодисаларнинг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга тезлик билан етказиш тизимини такомиллаштириш;
- корхонага кириш-чиқишнинг оптимал режимини жорий қилиш;

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Экономическая безопасное\ь России: Общий к\ре: Учебник/ Под ред. В. К. Сенчаюва. - М.: Дело, 2005. - 896 с.
2. Усенко А.М. Диагностика финансовых оиношений коммерческих оршшваций с контрагентами / А.М. Усенко//Финансовые исследования. - 2013. -Л» 1 (38). - С. 55-59
3. *Uktamov H.F.* Problems of Evaluation and Procuring Economic Security At Enterprises. Asian Journal of Technology & Management Research. Vol.10 – Issue: 01 [Jun-2020].
4. Уктамов Х.Ф. Роль эконометрического моделирования в обеспечения устойчивого экономического роста страны. Молодежь в науке: новые аргументы новые аргументы 2018 й. 16-феврал

M U N D A R I J A

M U N D A R I J A			
1	Sohibjonova N.S.	Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasini oiladagi o'rni	3
2	Hakimova S.D.	Boshlang’ich sinf darslarida muammoli metoddan foydalanish	6
3	To`xtasinov J.M. Shoabdullayeva M.A.	“Alpomish” dostonining qayqi varianti	9
4	Usmonova R.K.	Boshlang’ich sinflarda o’qish darslarini tashkil etishning nazariy asoslari	13
5	Zakirova N.A.	Boshlang’ich sinflarda interfaol ta’lim va uning tarbiyaviy ahamiyati	15
6	Nuritdinova N.M.	O’zbekistonda Amir Temur hayoti va faoliyati tarixshunosligi	18
7	Sarimsoqova N.I.	Sinfdan tashqari mashg’ulotlarni tashkil qilishning pedagogik asoslari	20
8	Shermatova G.Sh.	Boshlang’ich sinflarda multimedia texnologiyalaridan foydalanishning samarasi	23
9	Mahammadqulov I.	Elementar funksiyalar va ularning sinflari	27
10	Mahammadqulov I.	Ekstremum qiymatlarni topish usullari	29
11	To`xtasinov J.M. Shoabdullayeva M.A.	Vodiy xalq dostonchilik maktablari va dostonchilarini aniqlash	34
12	Абдурасулова У.Д.	Баркамол авлодни тарбиялашда ўқитувчи ва оила ҳамкорлиги	38
13	Bo’riyeva R.O. Shofiyev O.	Adabiyotshunoslik terminlarining tahlili	41
14	Ahmedova K.K.	Boshlang’ich sinf o’quvchilarining imlosiga qo’yilgan talablar	44
15	Zoirova M.Z.	Badiiy adabiyotlar tarjimasida leksik-grammatik muammolar	47
16	Norov J.S.	Landshaft dizayni va arxitekturasining zamonaviy yo‘nalishlari	50
17	Arifjanova D.E.	Using interactive multimedia technologies in teaching a foreign language	53
18	Мамажонов А. Мухтаров С.	Кредит-модуль тизими ва корупциясиз таълим	59
19	Сиразетдинова Л.А.	Сферы употребления компьютерного сленга	65

20	Сиразетдинова Л.А.	Способы образования жаргонизмов	69
21	Shayxislamov N.Z.	Ona tili fanini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	71
22	Sirazetdinov A.I.	Main aspects of IELTS reading	74
23	Sirazetdinov A.I.	Main elements of a public speaking	76
24	Sirazetdinov A.I.	Morphology of the English language	78
25	Knazbaeva I.	Salt dástúr jírlaríníń dáwirlerde payda boíw ózgeshelikleri	82
26	Йўлдашева М.Н.	Иш юритиш ҳужжатларидаги қолиплашган сўз бирикмаларининг илмий-назарий асослари	86
27	Xolmatov I. Xolmatova H.	Ismoil Gasprinskiy Turkiston jadidchilik asoschisi. Turkistondagi ilk jadidchilik ta’lim muhiti	91
28	Ilyasov T.M. Orinbaeva E.Q.	Mektepke shekemgi ta’rbiya jasindag’i balalarda krezislerdin’ kelip shig’iwi	94
29	Холматов И.	Тургенев - писатель превративший строки в музыку	97
30	Холматов И. Тўйчиева Д.	Фразеология. фразеология как неотемлимая часть языкознание	100
31	Тошпўлотова Д.Э.	Эркин Воҳидов ижодида С.Есенин анъаналари	104
32	Xo’jageldiyeva M.	Boshlang’ich ta’limda muammoli ta’lim texnologiyalari	108
33	Сиразетдинова Л.А.	Синтаксический способ образования единиц компьютерной лексики	111
34	Xujageldiyeva N.J.	Boshlang’ich sinfda o’quvchilar matematik nutqini o’stirish yo‘llari	114
35	Turdiyeva D.R.	Boshlang’ich ta’lim jarayonida fanlararo bog‘liqlikning ahamiyati	117
36	Abduxamidov S.K. Abduxamidov S.K.	Materiallar qarshiligida qabul qilingan gipotezalar	120
37	Safarov U.I. Nabiev SH.M.	O‘zgarmas tok uzatmali teplovozlarning tortuv elektrdvigatellarini magnit maydonini suyashtirish tizimini takomillashtirish	123
38	Xolmirzayeva H.N. Xolmirzayev Sh.	Mass spektrometriya usuli yordamida sintez qilingan organik moddalarning tuzilishini aniqlash	127
39	Ниёзов Ш. Т. Шомуродова Д.С.	Болалардаги иккиламчи менингоэнцефалитларнинг асорати ва ўзига хос кечиши	130

40	Ibragimova A.B. Marqayeva Y.	Boshlang'ich sinflarni o'qitishda axborot texnologiyalardan foydalanishni samaradorligi	138
41	Hayitova F.B. Jamilov J.H.	Buyuk sarkarda Aleksandrning harbiy yurishlardagi muvaffaqiyat kaliti	145
42	Normamatova S.A. Avliyokulova N.O.	Bank management strategy	148
43	Юнусов Д.Б.	Заҳириддин Мухаммад Бобур асарларида унинг ҳуқуқий қарашлари	151
44	Xolmatov I. Xolmatova H.	Abdulla Avloniy turkiston jadidchilik poydevori quruvchisi	156
45	Зухуров К.З.	Иқтисодий депрессия ҳолатида солиқ сиёсатида тактика ва стратегия	159
46	Зухуров К.З.	Макроиқтисодий барқарорликни янада мустаҳкамлашда солиқлар ва солиқ тизимининг назарий асослари	163
47	Matkarimov N.M.	O'quvchilarning O'zbekiston tarixi fani mavzularini o'zlashtirishida o'zbek tarixiy filmlarining ahamyati va roli	167
48	Уктамов Х.Ф.	Саноат корхоналари иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш йўллари	171
49	Насриддинов Д.А.	Женские персонажи в саге «песнь льда и огня» Джорджа Р.Р. Мартина	174
50	Karimova M.Sh.	Avantages des livres électroniques dans l'enseignement des langues étrangères	177
51	Мамбетирзаева Н.М.	И.Юсупов поэзиясында метафора ҳәм теңеўлердиң қолланыўы	180
52	Nasriddinova S.	History of English teaching methods in ELT	183
53	Turdaliyev O.	Yapon va o'zbek tillarida iboralarning shakliy va mazmuniy muqobilligini hosil qilish	186
54	Boboqulova N.T.	The role of distance education and computer technologies in learning foreign languages at school	190
55	Mamajonova S.A.	Savodga o`rgatishda o`quvchilarni nutqini o`stirish	193
56	Raupova	Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasining fan sifatida shakllanishi	196
57	Канеева А.Ш.	Формирование познавательных интересов у младших школьников	201
58	Kholmatov I.	Learning environment within hidden needs	206

59	Jo'rayeva D.R.	Hayot davomida o'quvchilarning kelajakda o'z o'rnini topishlari uchun kerakli bo'lgan uch omil	209
60	Jurayeva G.T. Istamova Sh.	Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining matematik tafakkurini rivojlantirish orqali o'quvchilarning bilimini yuksaltirish	212
61	Lutfillayev M.A.	Maktablarda fizika fanini o'qitishda – ekologik ta'lim berishning ahamiyati	215
62	Islomjon Xolmatov	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalargaga yangi tilni o'rgatish	219
63	Kholmatov I. Tuychiyeva D.	Motivation as shaped by the environment	223
64	Mo'minova O.A.	Ona tili va adabiyot darslarida interfaol metodlardan foydalanishning samarali usullari	227
65	Тоштемирова Г.Т.	Бошланғич синф ўқувчиларининг китоб билан ишлаш ҳақидаги махсус билимларини ривожлантириш	231